Dvě hvězdičky.

Napsal N. N. Lender. Z ruštiny přeložil Petruchov.

Nikdy nezapomenu na ty čarokrásné noci, kterými jsem se kochal v S., osamělém zapadlém městečku dalekého jihovýchodu. Usedl-li jsem na schodech svého obydlí a podíval se před sebe, měl jsem před očima nikoli noc, nýbrž obraz. Hustý modravý stín obklopil vysoké topoly a malé bílé domky. Ticho panovalo takové, že se zdálo člověku, že musí slyšeti vše na deset verst kolem; lístek se nehnul, a s vysokého nebe padala plnými paprsky tichá měsíční záře na zemi, na střechy a stěny domů, bělajících se jak stříbro. V nehybném vzduchu bylo slyšeti bzukot komára; hrál kdesi na blízku. Sotva že zmlkne, ucítíte jeho bodnutí. Ulicí nikdo nejde, nejede, — vše odpočívá v hlubokém klidném spánku, a kdyby nebylo komárů, mohli byste si mysliti, že jste se octli v nějakém zakletém království.

V S. jsem neměl ani jediné známé duše. Ubytoval jsem se u jednoho měšťana jménem Bogdana Ivanyče. S ním mluvíval jsem málo kdy. Byl to zámožný řemeslník, zamračený a málomluvný. Za to rodinu jeho považoval jsem jako za vlastní. Jeho sestra, stařenka, byla žena sdílná a hovorná, dcery rovněž nezdědily zamlklost po otci. Starší, Adéla, asi dvacetiletá, činila při vší otcově přísnosti a odloučenosti života dojem rozumné, smělé a vzdělané dívky. Leccos četla, mnohému se naučila, oblékala se prostince, avšak vkusně, a v jednoduchém bavlněném šatě, který jí nadmíru slušel, vynikala ladná, její postava. Krasavicí nebyla, ale náležela do řady těch, které nazýváme milými, chytrými a příjemnými. Při bedlivějším pozorování našel jsi však i na ní krásu, nikoli však krásu hrdou, ale nevyzývající a nesmělou, zírající do světa prostodušně z pod krajkového šátku, vinoucího se kolem jejího bledého líčka se zádumčivýma hlubokýma očima....

Kochaje se jednou večer svým milým obrazem a naslouchaje sen navívající hudbě komárů, postřehl jsem z nenadání, že se v okně mého příbytku kmitl nějaký stín. Zároveň jsem zaslechl ťukání na drátěnou síť, chránící pokoj před vniknutím komárů a mušek. Klepání se opakovalo. Přistoupil jsem k oknu — a ku svému překvapení spatřil jsem za sítí Adélu.

"Jak? Vy ještě nespíte?" tážu se udiveně.

"Ne, nemohu spáti," odpověděla a dodala: "chcete-li býti mým přítelem.. a máteli klíč od křídla, otevřte mi, posedíme si spolu...."

"Ale co by si o nás pomyslili?...." namítl jsem, "vždyť je noc...."

"Co by si kdo mohl pomysliti?" zasmála se a hned se svého smíchu zalekla.... 'Kolem' nikde ani živé duše a je pozdní noc.... kdo by nás mohl viděti?"

Uznav její náhled za správný, odemkl jsem dvéře. Prchla z domu jako ptáče z klece, vssála do sebe toužebně svěží vzduch a usednuvši na stupeň, začala se se mnou bavit.

"Jak jste směšný," pravila, "nechtěl jste mi otevříti.... "Co si pomyslí?" Nanejvýv si mohu pomysliti, že jsme zamilovaní holoubkové — víc nic. Je to něco špatného, může to někoho uraziti, nebo je láska zapovězena? A kdo by tak smýšlel?.... Hleďte, nikdo nikde, ani živé duše. Není pravda?"

"Pravda, pravda," přisvědčil jsem, "avšak.... váš otec...."

"Můj otec —" vpadla mi do řeči pološeptem smějíc se, "můj otec je v devátém nebi.... Nemá o mne strach, neboť je přesvědčen o mé počestnosti. Řekněte mu zítra, že jsme tu seděli spolu v noci — neuvěří vám, ani jediného slova vám neuvěří.... On je tak přísný, upjatý, methodický.... On mne nezná tak, jakou jsem, nýbrž tak, jakou si mne přeje míti: vážnou, nepřístupnou."

"A probudí-li se.... a přesvědčí se o opaku?"

"Upokojte se, ta myšlenka ho neprobudí. Vždyť on mne v duchu vidí již provdanou za rovněž tak vážného člověka, jakou mne míní viděti. Znáte zdejšího pekaře Bryknera?.... Tedy za něho. Brzy bude svatba, vše je smluveno...."

"Slyšel jsem, slyšel," odpověděl jsem, "ba, znám dokonce vašeho ženicha.... Karel Adamyč se, tuším jmenuje."

"Karel Adamyč, takový kulatý a tlustý — jako bečka. Dost protivný to ženich," dodala.

"Proč si ho tedy berete?"

"Nemohu jinak, otec si toho přeje, a pak lepšího ženicha tu není...," odpověděla Adéla a šelmovsky se pousmáviši, dodala: "možno, že se to ještě změní.... já vám jednou sdělím svoje tajemství a potom.... Teď ale, prosím vás, nedivte se ničemu.... ničemu, můj dobrý, laskavý osvoboditeli."

Oči Adély podivně zazářily. Při tom jala se pozorně naslouchati a vřele mi tiskla ruku, tak že mi připadalo, jako by mne tímto tisknutím o něco žádala. Také já zbystřil sluch: z městečka zalétaly sem měkké harmonické údery hodin, souměrně a melodicky odbývající jedenáctou. V tom vypustila Adéla kvapně moji ruku, její šat kmitl mi dvakrát před zrakem, načež zmizela ve tmě.... Chvatné její kroky ztichly.... Nenadále jsem osaměl, a přiznávám se, že jsem pocítil ihned nevolnost svého postavení.

"Kam odešla?...." tázal jsem se sama na sebe a odpověděl si:

"Na dostavenîčko...."

"A kdo to dopustil?"

"Já."

Konec konců obviňoval jsem se z tak hrozných poklesků, až jsem se tomu dal do smíchu....

Uplynula skorem hodina, hodiny ve městě odbily půlnoc a Adéla se pořád ještě nevracela.... Konečně se zabělel její šat a já zaslechl její rychlý krok.

"Tu jsem.... tu jsem —" pravila.... Zářící, usmívající se svým tichým sympatickým úsměvem, hleděla na mne, jako by se nic nebylo přihodilo....

"Holoubku, odpusťte mi, nehněvejte se," prosila, a stisknuvši mi ruku, dodala vážně a vřele: "Otci ani slova.."

Chtěl jsem se na ni opravdu hněvati, spatřiv však její čisté, dobré oko, zeptal jsem se pouze:

"Kde jste byla?.... To mně musíte říci.... já vám otevřel.. já jsem vinen.... před vaším otcem...."

"Předně," odpověděla, "neurážejte mne svým podezříváním.... stojím výše nich; za druhé, nejste ničím vinen, neboť dvacetileté dívče se pod zámkem udržeti nedá, a kde jsem byla — vám povím...."

"Avšak čistou pravdu...."

"Ano, čistou pravdu. Byla jsem v zahradě a viděla se s ním?...."

"Se ženichem?"

"Ano se ženichem.... Měli jsme si mnoho co říci...."

Znaje Adéin pěkný charakter, zaplašil jsem mávnutím ruky svoje obavy.

Vrátil jsem se s Adélou domů. Uzamkl jsem dvéře na klíč a klíč položil na stolek. Než jsem usnul, slíbil jsem si svatosvatě, že Adélu z domu víckrát nepustím.

Následujícího dne dostál jsem slovu: nedal jsem se obměkčiti a uprchlík musil zůstati doma.

Ale noci byly tak krásné a Adéla tak přívětiva, tak přátelsky mně tiskla ruku a tak prosebně na mně hleděla, že jsem úplně změkl a upokojen jejími sliby, na svém předsevzetí nesetrval.

Zatím jsem zpozoroval něco nemilého: zachmuřený otec začal na mne hleděti jaksi pátravě, a jednou se dokonce o něčem zmínil, čemu jsem, ačkoli jsem to chtěl pochopiti, neporozuměl. Jeho sestra, dobrá stařenka, byla za to tím úslužnější a laskavější a významně na mne pohlížela. Přemítal jsem všelijak, ale chování jejich nemohl jsem si nikterak vysvětliti.

Jednou zapředla stařenka hovor o životě vůbec, o životě mladých lidí zvláště....

"Byla jsem také jednou mladá...." pravila, "je tomu sice již dávno, ale dobře se na ta léta pamatuji.... Žel, že se již nevrátí.... Šťastná doba;" pokračovala, "jen že nikdo neví, kde má svoje štěstí hledati: mnozí si myslí, že ve městě, v plném víru a života.... jiným se usměje štěstí kdesi v koutku, jako na vás.... Snad je to štěstí i trvalejší."

"Ano," odpověděl jsem, "mně se u vás velice líbí: takový život tichý.... a ta příroda!"

"Příroda je vedlejší, lidé je to hlavní," odmítla stařenka z části moje tvrzení.... "mladý muž nemůže žíti s přírodou, ale s dobrou milující ženou."

"Zcela správně," souhlasil jsem.

Stařenku moje odpověď uspokojila, pohlédla na mne významně a pokračovala:

"Šťasten, kdo si najde dobrou ženu. Velkoměstské slečny jsou svéhlavé, rozmazlené a špatně vychovány. Toho u nás není.... Adlička na příklad je dobré děvče, jenže ženicha, který by se k ní hodil, zde není: sám to vidíte. Lid je zde veskrze řemeslný. Je zde mladý člověk, syn továrníka, Max, který se chtěl ucházeti o Adélu, ale bratr nechtěl o tom ani slyšet. Nu, a bratr, vždyť ho znáte, je člověk železné vůle: na čem se jednou usnese, to provede.... Dobře, že se teď na Adélu nové štěstí usmálo!"

"Ano. Ona ho má, tuším, velmi ráda," podotkl jsem.

Stařenka se na mne úkosem pátravě podívala a řekla:

"On o tom ví.... A kdo by to také mohl věděti lépe než on sám?"

"A on je hodný člověk?"

Stařenka se usmála, podívala se na mne významně a změřivši mne pohledem zdola nahoru, odpověděla:

"Dle mého mínění — ano.... Je to rozumný člověk, jak bude dál — uvidíme; musíme vyčkati. Dosud ho velmi málo známe...."

Přerušil jsem hovor, který na mne udělal velmi podivný dojem....

Byla zde taková nádherná jižní noc, zádumčivá, s jasnými kontrasty měsíčního jasu s temně modými stíny. Seděl jsem jako obyčejně na stupních svého obydlí. Vedle mne seděla Adéla — veselá, spokojeně se usmívající....

"Nu, dovedli jsme to spolu daleko," pravila a zasmála se zvonivým smíchem. Pak mně položila na ramena svoje malé ručky, pohlédla mi blízko do očí a řekla: "My jsme ženich a nevěsta, víte to? Vy mne máte rád, a já vás miluji nevýslovně...."

"Není možná," odpíral jsem, "vy žertujete!"

"Nikterak.... Teta zpozorovala naše noční schůzky.... Podívejte se v levo: vidíte okno jejího pokoje?"

"Vidím...."

"Je otevřeno; my tetu nevidíme, protože je pod topolem tma a stín, ale ona nás vidí velmi dobře.... Ale buďte bez starosti," pokračovala Adéla vážně, "ona je rozumná, hodná a dobrá stařenka. Vy se jí líbíte a ona rozumuje tak: proč bych já si měla vzíti Karla Adamyče, starého a protivného, když jste přece vy — ženich daleko lepší."

Při tom se Adéla na mne podívala tak roztomile, její krásné oči plály takovým ohněm a její postava tak ladně se bělela v měsíčním světle, že bych skutečně nebyl váhal státi se jejím ženichem. Uhádla moje myšlenky.

"Naše hra se již brzy skončí," řekla, "vysvětlím našim všechno a čest vaše zůstane neposkvrněna. Děkuji vám, můj milý, za vaši ochotu. Pokládali vás za mého ženicha a zapomněli poněkud na Karla Adamyče.... Otec mu nechce odříci, ale teta ho přemlouvá...."

"Dobře," odpověděl jsem, "ať odřeknou tedy Karlu Adamyči.... Ale vysvětlete mi, Adélo, vaše chování: kam jste zmizela po naší besedě vždycky, 'a co to vše znamená?"

"Dovíte se, brzy se toho dovíte!" zvolala vesele Adéla, "prozatím přijměte, drahý můj příteli, můj srdečný dík!"

Stiskla mi vděčně ruku a.... políbila mne v tvář.... Než jsem se vzpamatoval, stála se svým krajkovým šátečkem na ramenou, zářící štěstím a blahem, již mezi dveřmi a loučila se vřele:

"Ještě jednou srdečný dík.... Dobrou noc!"

"Noc bude sotva dobrá!" pomyslil jsem si. Polibek, ženich a záhadné zmizení Adély sotva mně dají spáti.... Spal jsem také skutečně špatně a ráno jsem opouštěl svůj pokoj přepadlý, bledý a unavený. Moji bledost považovali asi za nejvyšší stupeň lásky, protože mi stařenka pravila:

"Mně je líto všech mladých lidí proto, že ve štěstí strádají, slábnou a hubení. Měli by si vzíti za vzor Karla Adamyče — ten se zamiloval a stloustl."

Za tři dni se všechno vyjasnilo....

Spatřil jsem, že k nám přišel nějaký mladý blondýn — takový zdravý, spokojený a zářící, že bylo radost podívati se na něho. Adéla ho přivítala v rozechvění a odvedla ho ke staré tetě.

"To by byl ženich pro Adélu," pomyslil jsem si.

Pak se odbývala nějaká domácí porada.

Od té doby přestal Bogdan Ivanovič se sestrou hleděti na mne s bývalou blahosklonností, ba chovali se ke mně docela cize.

* * *

Odjížděl jsem z S. a spěchal, abych nezmeškal parník. Světlá noc, teplá a vonná, prosycena silnou vůní stepních květů, rozkládala se nad městečkem.

Moje zavazadla byla již v tarantasu a vozka čekal, aby na znamení se vyšvihl na kozlík a trhl opratěmi.... koně netrpělivě zvonili rolničkami, kolem panovalo hluboké ticho.

Kolem se kmitl náhle nějaký stín a stanul u mne.... Spatřil jsem Adélu. Byla tak šťastna, spokojena, rozradostněna....

"S bohem, s bohem, drahý příteli!" loučila se vzrušeným hlasem. "Všechno dopadlo šťastně, začež jedině vám mám co děkovati. Jsem šťastna, neskonale šťastna.... Bůh dopřej i vám takového štěstí!"

Stiskla mi vřele ruku a naposledy se na mne dlouze zadívala. Políbil jsem její malou ručku a ucítil políbení na své tváři.

"S bohem, s bohem," opakoval jsem, a tarantas se pomalu hnul ku předu.

"Podívejte se!" volala na mne Adéla, "můj ženich se s vámi loučí.... To je on, který vám způsobil tolik starostí, když jsem od vás utíkala."

Pohlédl jsem vzhůru: na balkoně protějšího domu stál tentýž zdravý blondýn, Max, kterého jsem viděl v den rodinné porady. Mával mi šátkem na rozloučenou, přál šťastnou cestu a volal za mnou:

"Přijeďte nám na svatbu!"

Měsíčními paprsky ozářena jeho postava dýchala spokojeností a štěstím.

"S bohem, šťastný muži, s bohem!" odpovídal jsem.

Tarantas zabočil do polí.... Kola se bořila do měkké písčité půdy. Vůně aromatických květin jako vlna padala mi na prsa.... A tam, v modré výši, rozkládala se němá krásná noc, hledící na mne tisíci jasných zlatých očí.

"Říká se, že má každý člověk svoji hvězdičku," pomyslil jsem si.... Tam jsou dvě hvězdičky.... Jak jasně třpytí se, jak mile a krásně usmívají se na celý svět.... To jsou dva mladé životy — hvězdička Adély a toho blondýna.. jejího ženicha.... šťastného člověka....

"A která as je moje?" dumal jsem. Tam je jedna.... osamělá, avšak rovněž jasná, radující se.

Ale hvězdička náhle popsala na nebi půlkruh, zatřpytila se a uhasla někde daleko, daleko na stepi.

Zachvěl jsem se a na duši mne zamrazilo.

Podařený hon.

V idyllickém zátiší lesním, v němž stála myslivna louneckého revíru, rozpoutala se bouře, která otřásla nejen dřevěnými, úhledně sroubenými stěnami myslivny, ale hlaholila i lesem na hodinu široko. To lounecký pan otec hromoval a láteřil — měl také proč.

Podzimní hony jsou již v dohledu, velká to starost, pan hrabě může se zjeviti v těchto končinách svého panství z čista jasna — starost ještě větší, koroptví je málo a padne-li obávané velení urozeného pána a chlebodárce: "In dieser Richtung", směrem na lounecký revír, pak nám buď bůh a svatý Hubert milostiv! Starost největší.

A ten větroplach, ten adjunkt Slabihounek, místo aby hlídal rám a tenátka, prohání dcerku louneckého pana otce po sadě a provozuje zase nějakou čertovinu.

"Tisíc millionů, samých černých! Já vás, milý pane Slabihoudku, myslím, proženu, že se již do myslivny nevrátíte. Čerchmant mně ho byl sem dlužen. Ale pojede, má namazáno, jen co bude po honech; však on mně pan lesmistr pomůže.

Mařka, dcerka jako srna, zmizela ve "sroubku" na dvoře, paní máti zavázala si hlavu bílým šátkem a vylila na plotnu lahev octa, adjunkt Slabihoudek zmizel v lese a to byl na pana otce nejlepší recept. Jen když mu vinník nepřišel na oči. Zavázaná hlava a vůně octa vyhnaly ho vždycky z myslivny a pan otec doburácel v lese. Mohutné sosny sice potřásaly soucitně svými hlavami nad výlevy hněvu svého pána a ošetřovatele, ale mlčely a to tišilo páně otcův hněv.

"Lounecký pan fořt byl vlastně dobrák od kosti a maso všecko," jak říkal hajný Kuřátko a ten přece znal pana fořta již léta letoucí.

Hajný Kuřátko nebyl kuřátku nijak podoben, spíše tak krocanu. Veliký byl jako hora a zarostlý černým vousem jako Rybicoul. Mohutný červený nos dělil ten vous svisle a široká ústa, plná bílých zubů, vodorovně, jiných "pasek", jak sám Kuřátko říkal, na jeho tváři nebylo, leda kousek čela, do něhož padala černá hříva a kousky lící pod očima. Pod jeho pěstí praštěl stůl a pod jeho tělem sténala každá stolice, ale byl-li "vzácný pán" dobrák, byl Kuřátko dobrák ještě větší. Bývá to tak pravidelně, že velcí lidé bývají dobráci a pak Kuřátko měl slečinku Mařku ze srdce rád a proto jako namátkou vkročil rozkacenému "vzácnému pánu" do cesty, když se tento hnal do sadu, aby ty dvě cukrující se hrdličky rozplašil.

Kuřátko věděl, že bude zle, že se hromy snesou na jeho široké plece, ale nebál se; však již něco snese. Ale dnes dostal od "vzácného pána" takovou ránu, že div nezavrávoral.

"Vzácný pán" jej ve dvírkách odstrčil a rozkřikl se tak, že to bylo slyšeti až za lesy:

"Vy jeden kapoune, vždycky lezete tam, kde nemáte být!"

Tohle bylo od "vzácného pána" krutě, nelidské, vražedné!

Všecko snesl Kuřátko klidně, ale "kapoune" mu nesměl říci ani sám excellenc pán. To byla urážka nesmírná, nesmrtelná!

Hajný Kuřátko měl také při své síle slabosti.

Poprvé neměl červený nos a bílé zuby jen tak náhodou a raporty ranní konal vždy, odvraceje hlavu stranou, neboť ta prožluklá "karlovarská" silně čpěla, po druhé miloval horoucně krásnou pleť, ale měl báječnou smůlu. Nemohl rozněžnitti lásku ani v té nejbujnější venkovské krasavici a proto mu kdosi, který dosud naříká na porouchaná žebra, dal ohyzdné jméno "kapoun". Snad by se dalo říci ještě leccos po třetí a po čtvrté, ale to byly již slabosti podřízenější. Dosti bylo na těchto dvou a mnohá hořká krůpěj vpadla z nich do sladkého jinak poháru "karlovarské", kterou Kuřátko tak rád.

Po dnešní ráně, od "vzácného pána" utržené, odešel hajný Kuřátko do lesa jako lev. Div, že nekousal. Sliboval si v duchu pomstu, strašlivou pomstu. Černý jeho vous se ježil, oči svítily a nos ještě zčervenal. Rozběhl se ku pasece a láteřil jako "vzácný pán" doma, ale tu se mu "nachomejtlo" do cesty jakési škvrně, dítě dělnice a milý Kuřátko zapomněl na hněv i pomstu a zavedl maličkého k lískovinám, kde veverky česaly ourodíčku na zimu.

Když po chvíli se vracel hajný s dítětem, jemuž nacpal kapsičky ořešky, potkal pana adjunkta, který se svěšenou hlavou toulal se lesem bez cíle a jako bez myšlénky.

Hajnému bylo mladého adjunkta ifto. "Chudák, ten si to ještě vypije!" politoval ho v duchu Kuřátko. "A Mařka snad také? A co by do toho musil hrom! Hehe! Pane adjunkt!" rozkřikl se Kuřátko. "Tak přece počkaj' a nelezou "starému" do rukou!"

Adjunkt Slabihoudek zrovna s sebou trhl, ale spatřiv hajného, usmál se přátelsky a šel k němu.

"Jen co tohle vyžle dovedu k mámě," řekl hajný, "podíváme se spolu k rámu."

Odvedl dítě na pasecku, kde matka jeho požínala trávu, a pak vrátil se k adjunktovi.

"Něco musíme "starému" provést," to bylo první slovo, když došel, "ale něco kapitálního, aby věděl. Vědí, co mně řek'?" Hajný si odplivl.

"To mně řekl on, "vzácný pán" poprvé, ale také naposledy. My se spojíme. O nich, pane adjunkt, také pěkně zpíval."

"I ať zpíval, ale já nebudu vejskat," řekl adjunkt sklíčeně.

"No, no, budou, nebudou. Však něco vymyslíme, abychom jej spražili."

"Já bych pana fořta raději udobřil. Víte, milý Kuřátko, ne že bych se snad bál, všude chleba o dvou kůrkách, ale slečna —"

"Aha! I hrom do čepice! Tudy na to! Tak oni, pane Slabihoudku, to myslej' do opravdy? Ale, ale, ale! — Kubo! Kubo! " A milý hajný Kuřátko se bil pěstí do čela.

"No, to je ovšem jiná. To musíme načít' z jiného. Ale co? Jen co?"

Hněv zmizel z mysli hajného, jakoby jej vítr odvál a veliký dobrák úsilovně přemýšlel, jak by se "vzácnému pánovi" zalíchotiti jen pro tu čečetku — pro slečnu Mařku.

Dlouho nevymyslil nic, ale najednou vyhodil čepici do výše a vykřikl radostně:

"Už to mám, tak to půjde. Povím jim to, až uznám za dobré, ale teď rychle k rámu a tenátkám!"

— — — — — — — —

Večer přišla do myslivny zpráva Jobova. Pan hrabě přijel na hony. Za tři dny se může zjevit ve zdejším revíru.

Včera dostal lesmistr nos za fořta benešovického, dnes stihla egyptská rána kollegu slatinského, bude se chudák stěhovati. Nebylo dosti zvěře. Ovšem, že všichni fořti čekali pana hraběte se strachem, ale překvapil je. Na zejtřek se již těší mokošínský, ten lišák, který, ví bůh, kde zvěř bere a pak padne los na Bělečko nebo Lounice a Mokošín! "Vzácný pán" lounický věšel ustaranou hlavu a byl celý nesvůj. Na Slabihoudka ani nevzpomínal, nepozoroval ani, že není u večeře, ale představoval si již v duchu, jak ten prožluklý hon dopadne. Kdyby to byl hon! Ale pan hrabě chtěl porážku. Koroptví musí býti jako hmyzu.

Lounecký "vzácný pán" chytal je už dávno, měl poměrně koroptví mnoho v pasekách a chlévech, ale jak to pustí, rozběhne se ta nerozumná havěť na všecky strany, rozlítá se to jako komáří a pak, když urozený pán pohladí si licousky, ušklíbne se a vznešeně kyne bílou rukou: "In dieser Richtung", zrovna jako z udělání, v tom "rychtuňku" říchtig nic není. Je to k zoufání. Nic nepomohou výmluvy, že jest jinde zvěře dost, urozený pán se od vytčeného "rychtuňku" nehne a pak běda!

Za týden se stěhuje fořt tam, kde dávají lišky "dobrou noc".

"A i ten zatra Kuřátko někam zalezl! S nikým se člověk nemůže poraditi, nikomu si posteskouti. Do hospody není dnes ani pomýšlení!"

Ustarán, utrápen smutnou vyhlídkou do budoucnosti, ulehl milý pan fořt, ale dlouho neusnul a když přece zavřela se víčka jeho očí, přilétly divoké sny a trápily jej jako můra.

Časně ráno byl lounecký fořt na nohou a pospíchal k mokošínské myslivně, aby se poklonil panu hraběti, vyslechl rozkazy a panu bratrovi aby při honě pomohl.

Zrovna zůstal leknutím stát, když spatřil před myslivnou tolik kočárů. Pan hrabě sezval na hony snad celý svět. Pro toto množství hostů není zvěře dost na celém panství, nerci-li na jednom revíru.

Ani to ho nepotěšilo, že pan hrabě ráčil mu kynouti rukou, ani to, že mu falešný pan bratr mokošínský sliboval na zejtra svou pomoc. Pan fořt v duchu jen počítal střelce a doma své koroptve, které ustrašeně se tloukly v kurnících a posádách.

Jako vždy, tak i letos utržil mokošínský všeobecnou pochvalu. Zvěř zrovna ze země rostla a vbíhala střelcům do rány. Dopoledne leželo čtyři sta koroptví, sto a padesát zajíců a králíků. Ale co hlavní, pan hrabě velmi mokošínskému na rameno vlastní rukou poklepati ráčil a ukázal mu dva zlaté zuby v úsměvu.

"Z pekla má ten lišák štěstí, z pekla," bručel si lounecký pan fořt do brady a — záviděl, záviděl sousedovi tu vzácnou milost.

"Bože, ten bude míti celý rok pokoj a snad i dva!"

A o ten pokoj šlo mu nejvíce.

Když bylo po honě, tlačil se lounecký fořt ke skupině, ale co zaslechl, to jej omráčilo. Pan hrabě vstupuje do kočáru, prohodil ledabyle k lesmistrovi, který dosud se nenarovnal v kříži a držel dvířka kočáru:

"Zejtra do Lounic!"

Fořt pelášil domů, jako když mu hlavu zapálí. Doma svolal všechen personál, poroučel, radil, prosil, aby se všichni zejtra přičinili, vždyť na nich bude všecko záležeti, on sám musí státi u pana hraběte a nesmí se ani hnout, kdyby se nebe bořilo. Všichni poslouchači slibovali, že se přičiní, jen aby "vzácný pán" byl bez starostí. Dnes nikdo ani oka nezavře. Když všichni domluvili, předstoupil ještě hajný Kuřátko.

"Vzácný pane, líbej dovolej," tak spustil. "To dá rozum, že všecko na tom záleží, aby bylo zvěře dost a také bude. Pan adjunkt a já jsme se o to postarali, ale jedná se o to, aby někdo věc nepokazil. Proto prosím, poslušně, aby se všecko dělo, jak bude pan adjunkt poroučet. My máme plán...."

Kuřátko se náhle zarazil, neboť poznal, že se podřekl a adjunkt silně zakašlal.

"To nic, to nic," navázal Kuřátko vyšší hovor, "ale myslím, že je hlavní věc, aby se "vzácný pán" postavil před urozeného pana hraběte tam, kam by chtěl, aby byl "rychtuňk". To já už jsem dávno poznal, že pan hrabě, odpuštěj, urozený, vždycky kývne každému fořtovi přes hlavu. Proto bude dobře, když se "vzácný pán" postaví tak, aby padl "rychtuňk" "na rybníčky"."

"Ale tam nic není, pro Krista, Kuřátko, co jste si to vzpomněl?" vzkřikl fořt chytaje se za hlavu.

"Ale bude tam, vzácný pane, jen líbej poslechnouti a nebudou litovat, jako že tu já, Kuřátko, stojím a svým hrdlem slibuji!"

Proti tak jistému tvrzení nemohlo se odporovati. Vrchní velení svěřeno adjunktovi a výprava vydala se na cestu. Všechny posady, hoše, nůše, ba i síta, vše plno koroptví, odneseny byly, kam velel Kuřátko. Ale lidé vraceli se znova a znova do myslivny a vynášeli též jiné věci, zvláště nádoby. Jak bylo slíbeno, celou noc nikdo nezavřel oka.

Nastal kritický den. Jitro bylo krásné a vše nasvědčovalo tomu, že pohoda potrvá. To pan hrabě jistě přijede a hned hon neskončí.

A skutečně, o deváté hodině z rána přihrčely kočáry a v nich hostí plno jako včera v Mokošíně, ba panu fořtovi se zdálo, že jich je mnohem více. Ano, zdálo se mu to, neboť toho dne ze zdání a snů ani nevycházel. Pan hrabě byl velmi dobré nálady a hosté skoro bujní. Než při veškeré zmatenosti pamatoval si lounecký fořt na to, co včera Kuřátko radil a když se okolo pana hraběte utvořil kruh hostí, postavil se tak, aby měl "na rybníčkách" za zády.

"In diesen Richtung."

Fořt div radostí nevykřikl. O, ten Kuřátko, to je hlava!

Široký řetěz střelců a honců se hnul.

Radost fořtova dlouho netrvala. Již šli pro Proků a pořád nic. Ohlédl se plaše po hraběti, ale ten rozmlouval s jedním z hostí a zdálo se, že dosud na hon ani nepomyslil. Než teď, bohu díky! či Kuřátkovi? Zvedlo se hejno koroptví a zahlaholily první rány.

Zprvu je fořt počítal, ale teď šla rána za ranou a nová a nová hejna koroptví se zvedala z brambor i měkkot. Rozhlaholily se ranami sousední lesy, modrý dým válel se po zemi a pak lehce lítal v jiskřivém vzduchu, ale nestačil tátí. Znova a znova houkaly rány. Nejpodivnější ale fořtovi bylo, ne že je tu koroptví mnoho, vždyť je sem v noci donesli hajní, ale to, že ta drůbež rozmilá nerozběhla, nerozlítala a že sotva se vznesla, již po třiceti, padesáti krocích zase padala, jakoby ani lítati neuměla, jakoby se schválně dal pobíjeti.

Obličej pana hraběte jen zářil. Střílel ze dvou pušek a ještě mu je nestačil myslivec nabíjeti. Tak si to pan hrabě přál, porážku, střelbu bez rozmyslu, zběsilé řádění ohněm a smrtí.

Koroptví jakoby neubývalo. Střelci, přešli "rybníček" a pan hrabě radostí záře nejen pratem, ale celou dlaní poplácal ramena louneckého fořta a dvakrát nejen ukázal své zlaté zuby, ale i "bravo, bravo" říci ráčil.

Mokošínský fořt zelenal zlostí, ale lounecký myslil, že sní.

"A kam teď?" optal se pan hrabě fořta a nikoli lesmistra.

Báječné vyznamenání, "kam teď můj milý?"

Rozumí se, že fořt ukázal "rychtuňk" na "komoru", tam bylo zvěře dost, aniž by se tam musila dorážeti.

O druhé s poledne bylo po honě.

Panstvo sedalo do kočárů, jen hrabě ještě rozmlouval s lesmistrem.

Na louneckého dorážel mokošínský kollega, ale lounecký neposlouchal, jeho rozjařené oči tkvěly jen na hraběti, který se náhle od lesmistra odvrátil a pokynuv louneckému, aby blíže přistoupil, řekl krátce:

"Velmi spokojen, velmi. Slatiny — ano? Za týden stěhovat."

Pokynul milostivě úžaslému fořtovi, rukou odmítaje díky a vstoupil do kočáru.

Na louneckého fořta sesypali se gratulanti jako vosy.

Můj bože, Slatiny a Lounice! Nebe a dudy!

Lounecký fořt nebyl schopen slova.

"Až se tohle dozví žena, to bude radosti!"

Unavený, zprávou a milostí hraběte omámený lounecký fořt pospíchal domů, aby ženě řekl, jaké je potkalo štěstí....

Pozdě k večeru přišli hajní. Vedl je adjunkt. Věděli již všechno a přáli "vzácnému pánu" povýšení. Jen Kuřátko se držel vzadu a když ostatní všichni odešli, to "vzácný pán" si vzpomněl, že vlastně za všechen úspěch dnešního dne má jen děkovati Kuřátkovi a adjunktovi.

Nezapomněl na to, ale oni oba odmítali díky; vždyť vše dělali jen z lásky k "vzácnému pánu".

"Ale jak, to mně povězte, jak jste to provedli?"

"To se nedá povědět, vzácný pane," povídá Kuřátko, "to se musí ukázat." Při tom, usmívaje se celými ústy, vytáhl z kapsy koroptev celou mokrou a posadil ji na stůl. "No tak lítej!" pobízel koroptev, ale ta jen běžela po stole a marně křídla rozpínala.

Lounecký pan fořt byl hned doma.

"Vy jste je polejvali!"

"Inu, aby se nám nerozlítaly, vzácný pane!"

Myslivnou rozlehl se hlučný smích.

"A kdo, kdo tu čertovinu vymyslil?" ptal se šťastný pan fořt, kuckaje se smíchem.

"Tuhle pan adjunkt!" Kuřátko při tom přimhouřil oko a obrátil svůj mohutný palec směrem k adjunktovi.

Pan fořt div adjunkta neumačkal.

"O vy ferino, vy zlatý ferino!"

"To Kuřátko!" bránil se adjunkt, ale neubránil se. Šel z náručí do náručí.

Toho památného večera bylo v myslivně veselo a ozývaly se srdečný smích, cinkot sklenic a hlučné hlasy do dřímajícího lesa, který probouzen zavanutím větru jen zavzdychal a pak zadíval se do oken, kde dosud zářila světla.

Příjemný společník.

Před pětačtyřiceti lety jsme se vraceli z otcova dvorce do Zaragozy. Slunce se již chýlilo k západu, ale my to neviděli, protože bylo zamračeno a klonilo se k dešti.

"Popilme si, sice zmoknem," řekl mi otec a trhl mnou.

Vedl mne za levou ruku a já nesl v pravé velkou kytici lilií. Uběhal jsem se v zahradě a teď jsem byl umdlen a rozfňukán. Strach, že zmoknu, mne však přece popohnal, neboť jsme neměli deštník a do města bylo ještě půl hodiny.

A neušli jsme toho. V polou cestě začalo pršet a otec, který se hned vším rozmrzel, klel, až se hory zelenaly.

Ale nebe odplácí zlé dobrým a nehněvalo se na otce, ba poslalo nám pomoc po člověku, který cupal za námi pod ohromným červeným deštníkem.

Dohonil nás a řekl velice zdvořile:

"Pánové, pod tenhle rodinný deštník se vejdeme všichni tři, a libo-li vám, užijte toho mého přístřeší."

"Díky!" odpověděl otec, "přijímám vaši nabídku k vůli hochovi, který je už beztoho nastydlý, a zmokne-li, bude mu ještě hůř."

"A to jej vezmeme mezi sebe. Podej mi, synáčku tu kytici, ponesu ti ji," řekl cizinec a odebral mi s květinami velikou tíž.

"Ale ne, pane, to by bylo přílišno," odpíral otec.

"I mne to nesmírně těší," namítal druhý.

Zkrátka, na další cestu jsme se vydali společně pod ohromným deštníkem, který mohl postaviti se po bok slunečníku marockého sultána.

Nastal rozhovor, který jsem nezapomněl, ač mi bylo tehdy jenom šest nebo sedm let.

"Chování vaše jest nesmírně laskavo. Je málo lidí tak přívětivých."

"Rád se zavděčím každému."

"To je krásná vlastnost."

"Inu, což. Člověk se natrápí lidí dost proto, že musí...."

"Jste u vojska?"

"Nejsem, ale chci tím říci, že se člověk často nezachová, ač by rád...."

"To je pravda. Já jsem stavitelem, a dopaluje mne, že každý, kdo jde po ulici, pokládá se za oprávněna posuzovati průčelí domu, které jsem já vytvořil, ač nerozumí stavitelství, co by za nehet vlezlo."

"Ba pravda: mám dobrou povahu a kde mohu někomu učiniti něco k libosti, učiním. Hleďte teď' přijdu domů, dcera už bude míti přistrojeno na stole a já ji potěším vypravováním, že jsem dovedl domů dva sousedy, kteří by byli cestou zmokli na žmach."

"Nesmíte až k našemu domu. Bydlíte ve středu města?"

"Nebydlím, ale an nechcete, abych vás doprovodil, zařídíme to jinak: až přijdeme k mému domu, dám vám deštník s sebou a zítra mi jej vrátíte. Bydlím zde na blízku, vedle hřbitova."

"Za městem?"

"Ano; mám hezoučský domeček se zahrádkou a netřeba mi zlobiti se se sousedstvem; dceru mám hodnou, přičinlivou a čipernou, a tak tam žijeme jako v ráji."

"Jste šťasten, že můžete žíti klidně, a to, jak soudím, bez práce."

"Inu, práci mám také, ale jenom časem, ač bych byl radši, kdyby nebyla, protože se to nikomu nelíbí...."

"A čím pak tedy jste. Zeměřičem?"

"I ne. Práce má je kratička, ale nepříjemná, však vám o ní povím. Řekl jsem vám, že není pro mne většího štěstí, než pěstovati svoji zahrádku a viděti, že je dcera spokojena. Kdybych měl ještě večer známého, který by si se mnou zahrál v karty, a třeba jen o haléř, nepotřeboval bych ničeho více, a byl bych šťasten, neboť v zimě jsou večery tuze dlouhé. Děvče jde brzy spat a já nemám spaní a proto hraji na kytaru a zpívám si sám a sám."

"Ale, brachu, když byste byl šťasten tak málem," řekl otec, "dojdu k vám někdy odpoledne a strávíme spolu večer. U nás je beztoho stále plno a samá návštěva. Vás potěší návštěva sousedova a já si odpočinu od hluku, který u nás stále tropí hejno přátel a známých."

"Ani nevíte, jak m